

Onderwerp

Statenvoorstel Ruimtelijke Puzzel

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Als gebiedsautoriteit en gebiedsregisseur van de ruimte is de provincie verantwoordelijk voor de uitvoering van goede ruimtelijke ordening binnen Zuid-Holland. Met dit voorstel stellen Provinciale Staten inhoudelijke en procesmatige vertrekpunten vast voor het Ruimtelijke puzzel traject.

Het ministerie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) presenteerde in mei 2022 het Nationaal Programma NOVEX. Met dit programma introduceerde het Rijk haar nieuwe kijk op sturing op de ruimtelijke ordening en een nieuw soort werkwijze ten behoeve van de ruimtelijke inrichting van ons land. Vanuit het programma NOVEX heeft het Rijk aan de provincies, in haar rol van gebiedsregisseur/autoriteit, gevraagd om -in dit provinciale (NOVEX) spoor- een Ruimtelijk voorstel te doen aan het Rijk en een Ruimtelijk arrangement te sluiten met het Rijk, in afstemming met gemeenten en waterschappen. Deze producten hebben betrekking op de mogelijke doorvertaling en uitwerking van grote ruimtelijke opgaven tot 2030 en geven een doorkijk op de periode 2030-2050. Het Rijk heeft de provincie een 'startpakket' overhandigd met daarin de nationale ruimtelijke opgaven als input voor het te vormen Ruimtelijk voorstel en arrangement.

Naast een provinciaal spoor heeft het Rijk tevens een (NOVEX) gebiedsspoor geïntroduceerd, waarin de diverse overheidslagen samenwerken in NOVEX-gebieden rondom grote ruimtelijke opgaven, opgaven die het Rijk heeft betiteld als van nationaal belang. In Zuid-Holland betreft dit de NOVEX-gebieden: Rotterdamse haven, het Groene Hart en verstedelijkingsgebied Zuidelijke Randstad en Schiphol. In dit gebiedsspoor van het Rijk werken partners samen toe naar een ontwikkelperspectief, een uitvoering- en investeringsagenda. De focus ligt daarbij op de periode tot 2030. Dit gebiedsspoor beoogt iteratief in ontwikkeling te zijn aan het provinciale spoor. De uitkomsten uit dit spoor landen óók in het Ruimtelijk voorstel en Ruimtelijk arrangement.

Inhoud, proces en procedure

Het traject van de Ruimtelijke puzzel is complex; zowel op inhoud, qua governance als ook in de organisatie. Het vraagt om een vernieuwde, integrale werkwijze waar veel verschillende doelen en belangen zoveel als mogelijk samenkomen, en waarin de provincie in de positie zit om te sturen op benodigde ruimtelijke keuzes.

In de puzzel worden de ruimtelijke effecten van verschillende afzonderlijke thematische trajecten bij elkaar gebracht. Hieronder vallen onder andere de uitwerking van het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG), het programma Water & Bodem sturend en het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat (pMIEK). In al deze trajecten wordt stapsgewijs gewerkt aan de/een ruimtelijke invulling van grote opgaven. Het Rijk heeft alle nationale opgaven in de fysieke leefomgeving gebundeld in het startpakket. Dit pakket vormt daarmee een belangrijke bouwsteen voor de provinciale Ruimtelijke puzzel.

In de afgelopen periode zijn vanuit Gedeputeerde Staten (GS) meerdere brieven aan Provinciale Staten (PS) verstuurd ten behoeve van de start van dit traject. Het betreft de brieven over:

[PZH-2022-814255562 – GS brief: Start van traject Ruimtelijke puzzel Zuid-Holland](#)

[PZH-2022-821455863 – GS brief: Vervolgstappen Ruimtelijke Puzzel Zuid-Holland](#)

[PZH-2022-822304841 – lid-GS brief: Startpakket van Rijk voor Ruimtelijke puzzel](#)

[PZH-2023-826833624 – GS brief: Ruimtelijke puzzel - Scope, vertrekpunten en planning](#)

[PZH-2023-828403813 – GS brief: Ruimtelijke puzzel - Sturende principes](#)

[PZH-2023-829697003 – GS brief: Ruimtelijke puzzel - Analyse en duiding startpakket](#)

De brief over de Start van het traject is besproken in de Integrale Commissie van 19 oktober 2022. In de procedurevergadering van de Integrale Commissie van 18 januari 2023 is besloten de brieven over vervolgstappen en het Startpakket van Rijk te bespreken in combinatie met de brief over de duiding van het startpakket.

De diverse brieven beschrijven de stap-voor-stap aanpak die Zuid-Holland wil hanteren in het traject van de Ruimtelijke puzzel, op basis van wat we nu weten. De brieven schetsen de door GS beoogde inzet op hoofdlijnen in het beoogde proces en de scope in vorm van prioritaire grote ruimtelijke dilemma's. In de brieven over de sturende principes en analyse-duiding van het startpakket wordt daarnaast de inhoudelijke vertrekpunten beschreven die GS ziet. Ook beschrijven de brieven de belangrijke rol die PS en partners (primair gemeenten en waterschappen) in onze provincie spelen bij de totstandkoming van de Ruimtelijke puzzel.

De brieven vullen samen met dit Statenvoorstel de eerder gedane toezegging van gedeputeerde Koning in, om PS nader te informeren over de beoogde planning, participatie met onze partners als ook wanneer en op welke wijze Provinciale Staten de gelegenheid geboden wordt mee te denken en inbreng te leveren over de kaderstelling. De bespreking van de brieven biedt Provinciale Staten vrijheid om aanvullend richting te geven op proces en inhoud, zoals de prioritaire grote dilemma's uit de scope-brief en de sturende principes.

De provincie beoogt in de vorm van verschillende dialoogmomenten, ambtelijk en bestuurlijk, het gesprek te voeren met de partners in Zuid-Holland over wenselijke en te maken inhoudelijke keuzes. De provincie stuurt hierbij - in haar rol van gebiedsregisseur - op het maken van integrale afwegingen. Deze worden naar verluid gebieds- en opgavegericht en komen tot stand na de inbreng uit overleggen met het Rijk en andere overheden. Het ruimtelijk voorstel zal worden vastgesteld door PS, voordat het voorstel wordt ingediend bij het Rijk. Gezien de gewenste snelheid van het proces vanuit het Rijk, vraagt dit na ontvangst van deze inzet, een snelle bespreekbehandeling door PS, naar verwachting begin dit najaar (september/oktober). Met het vaststellen van het ruimtelijk voorstel zullen PS kaders hebben meegegeven. Het ruimtelijk arrangement is een uitwerking van het ruimtelijk voorstel en volgt deze kaders. Uiteraard zullen Gedeputeerde Staten het ruimtelijk arrangement voor ondertekening delen met Provinciale Staten.

Het leggen van de puzzel voor de provincie begint niet bij nul. Het bestaande omgevingsbeleid vormt zoveel mogelijk het vertrekpunt voor de puzzel en de uitwerking in de NOVEX-gebieden. Te verwachten valt dat in het Ruimtelijke puzzeltraject te maken ruimtelijke keuzes naar voren zullen

komen. Deze keuzes zijn voeding voor mogelijke beleidswijzigingen in ons Omgevingsbeleid. Concrete voorstellen hiervoor zullen worden meegenomen in bestaande trajecten van herzieningen van het Omgevingsbeleid 2024 en daarna.

Ontwerp-Besluit
Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 4 april 2023, met het besluitnummer PZH-2023-830089495;

Besluiten:

Omtrent het traject van de Ruimtelijke puzzel:

- De GS-brieven Scope, vertrekpunten en planning (PZH-2023-826833624), Sturende principes (PZH-2023-828403813) en Analyse en duiding startpakket (PZH-2023-829697003) als richtinggevend vertrekpunt te hanteren voor het traject Ruimtelijke Puzzel Zuid-Holland, waarbij in de komende periode een nadere concretisering en/of aanscherping van het ruimtelijk voorstel en het ruimtelijk arrangement kan volgen.
- Dat het ruimtelijk voorstel dient te worden vastgesteld door Provinciale Staten voordat het voorstel wordt ingediend bij het Rijk.
- Dat het ruimtelijk voorstel en het ruimtelijk arrangement aanleiding kunnen zijn tot aanpassing van het provinciaal omgevingsbeleid, waarmee deze inhoudelijk als formeel beleidskader kunnen worden vastgelegd. In die fase vindt ook participatie met maatschappelijke organisaties plaats.
- Dat voor het ruimtelijk voorstel en het ruimtelijke arrangement direct kan worden overgegaan tot inhoudelijke behandeling in de bespreekvergadering en de procedurevergadering kan worden overgeslagen.

Den Haag, 10 mei 2023

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier
B.S.M. Sepers

Voorzitter
drs. J. Smit

Bijlagen:

-

Den Haag, 4 april 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,
drs. M.J.A. van Ginkel MBA

voorzitter
drs. J. Smit